Forever Young

Bij toeval kwam ik op een zaterdag in Maart 2015 terecht bij een optreden van Sarah Brendel in Kulturhaus NIHZ. Ik had nog nooit van haar gehoord, maar dat is niet verbazingwekkend met duizenden genres en miljoenen muzikanten op de wereld afgemeten aan mijn beperkte kennis daarvan. Bobby en Sanna van het Kulturhaus verwachtten een stevige opkomst, dus kwam ik meehelpen met hand- en spandiensten.

Sarah Brendel is een vooral in Duitsland bekende singer/songwriter die ook in de rest van Europa en zelfs in Amerika haar fans heeft. Ze speelt, maar vooral zingt in een stijl die me aan de generatie zangeressen uit de zestiger en vroege zeventiger jaren herinnert met als bekenden Joan Baez, Janis Joplin, Joni Mitchell en Melanie. Haar karakteristieke hese stemgeluid doet me sterk aan Melanie denken, maar haar bluesharp brengt me weer in een Bob Dylan stemming!

Ze heeft een regulier concertcircuit en is daarnaast actief met bijvoorbeeld benefietconcerten voor vluchtelingenwerk en speelt een rol in de gospel-scene. Ze schrijft haar eigen muziek en teksten met een vaak maatschappelijk en Christelijk geëngageerde inhoud en brengt die ook op bijzondere plaatsen buiten de theaters –bijvoorbeeld in ziekenhuizen en gevangenissen- op plaatsen waar die inhoud overkomt.

Haar muziek bracht me dus een beetje terug naar de tijd van eind zestiger, begin zeventiger jaren. De tijd van de protestsongs.

Ik moet eerlijk toegeven dat ik zelf voor een belangrijk deel die protestsong generatie heb gemist. Toen ik (pop)muziek begon te luisteren als tienjarige kreeg ik voornamelijk top veertig repertoire mee van de toenmalige popzender Radio Veronica, die in het westen van het land goed te ontvangen was op de Middengolf (*192, Goed Idee*, weet je nog?). Gaandeweg ging mijn smaak daarbij richting de sympho- en prog-rock van bands als Ekseption, Focus, The Nice, Emerson Lake and Palmer en Yes. Voornamelijk instrumentale muziek, dus. Ik had minder met liedjes.

Een van mijn problemen bij de liedjes van die tijd, eind zestiger begin zeventiger jaren, was dat ik geen woord van de vreemde talen kon verstaan en dus weinig mee kreeg van de diepere betekenis van protestsongs die de generatie vlak voor mij kenmerkten. *Make Love, no War* was voor mij een vaag begrip, ;-)) haast net zo vaag als de Nederlandse vertaling van *Make Love,* overigens, want we zouden er –tot grote angst van ouders en verdere opvoeders- eens overmatige belangstelling voor kunnen krijgen! Wat je over de betekenis van songs wist, hoorde je van anderen, die vaak de taal net zomin machtig waren als jezelf.

Een aardig voorbeeld was in die tijd de hit *Je t' aime, moi non plus* van Jane Birkin en Serge Gainsbourg uit 1969. Ook al had ik net Frans in de eerste klas van de middelbare school, ik begreep weinig tot niets van de enigszins erotisch geladen tekst van het nummer en de Franse lerares had ook weinig zin om daarin duidelijkheid te scheppen in een klas vol hitsige pubers. Dat de tekst erotisch was, stond voor iedere puber overigens als een paal boven water, maar de betekenis van dit alles werd door onbekendheid met de taal een seksistische mythe die bijzonder ver van de eigenlijke songtekst af stond. Eigenlijk was het net Engels: *Faire l' Amour! (et pas de Guerre!)* Alleen de zinsnede *moi non plus* bleek een taalkundig raadsel.

Ik bracht mijn puberteit en daarmee mijn middelbareschooltijd door in Amsterdam, een stad waarin het zich toen best roerde, de protestgeneratie liet duidelijk van zich spreken. Hippies op de Dam met schoonveegacties van de mariniers, de eerste bezetting van het Maagdenhuis (ik stond net op de tram te wachten bij het Lieverdje op het Spui), de hippies in het Vondelpark en de protestdemonstraties tegen de Vietnamoorlog bij het Amerikaanse consulaat op het Museumplein (onze school stond er vlak naast).

Maar het was de strijd van de generatie voor ons. Ik kwam net kijken en kwam daarnaast gans bleu van het platteland van de Alblasserwaard en de thuishaven van de Sliedrechtse baggeraars, midden in de Bible Belt. Daar beleefde je werkelijk niets, en als je probeerde leven in de brouwerij te brengen kreeg je last van de afkeuring van de plaatselijke bevolking, dus de vrijheid en vrijzinnigheid van Amsterdam alleen al was een cultuurshock voor me.

Ik wist nauwelijks wat *Johnson go Home!* op de spandoeken betekende en wat er in Vietnam gebeurde met kwalijkheden als Agent Orange en My Lai. Ondanks de inspanningen van onze geschiedenisleraar die overigens een gematigd sympathisant van de CPN was kregen we weinig hoogte van wat hij wandaden van het westers imperialisme noemde. Maar zin in een communistische maatschappij hadden we als jonkies ook weer niet en hij had blijkbaar inzicht genoeg om ons die ook niet aan te bevelen.

We stonden erbij en keken er naar, als leden van de *Verloren Generatie*, ook wel *Generatie X* genoemd. Het zou nog een aardige tijd duren voordat die zich ging roeren, en met een heel ander soort idealisme dan de maatschappijkritiek van de zestiger jaren.

Maar hoe het ook zij, de melodieën van Joan Baez, Joni Mitchell en Melanie en uiteraard Bob Dylan hoorden bij deze tijd en bepaalden er een stukje sfeer die je jezelf ook later nog herinnert. Later, toen ik volwassen was geworden en voldoende vreemde talen sprak, was ik ook in staat om in ieder geval iets over hun betekenis te achterhalen.

Die klank van mijn jeugdjaren bracht Sarah Brendel dus mee. Het waren niet allemaal protestsongs die ze bracht, trouwens, maar het waren wel liedjes met een boodschap, die ongelukkigerwijs achter in de zaal niet zo goed te verstaan was. Behalve dan het officieel het laatste liedje, een cover van *Forever Young* van Bob Dylan. Dat liedje bevatte de feitelijke boodschap van deze avond.

In de huidige tijd heb je als Generatie X-er weleens het gevoel dat je er weinig meer toe doet, veel van mijn generatiegenoten gaan al hard richting hun pensioen. Helaas doet de huidige “liberale” regering er onder leiding van juist de oudjes van die protestgeneratie zijn uiterste best voor om ons door uitstel van de pensioendatum de impressie te geven dat we een gewaardeerde bijdrage aan de maatschappij kunnen leveren zolang we tenminste werk hebben. Om daarbij tegelijkertijd de faciliteiten waarmee we ons pensioen eventueel zouden kunnen overleven omver te schoppen in zinloze bezuinigingen, zodat we na een werkzaam leven geen geld meer kosten.

Dat is een naar gevoel, en om dat een beetje te relativeren kwam Dylan’s lied goed uit. Ik zal de auteursrechten eens oprekken met een maximaal citaat van dit opmerkelijke lied waarmee Sarah Brendel een kort moment een haast sacrale sfeer creëerde.

May God bless and keep you always
May your wishes all come true
May you always do for others
And let others do for you
May you build a ladder to the stars
And climb on every rung
May you stay forever young
Forever young, forever young
May you stay forever young.

May you grow up to be righteous
May you grow up to be true
May you always know the truth
And see the lights surrounding you
May you always be courageous
Stand upright and be strong
May you stay forever young
Forever young, forever young
May you stay forever young.

May your hands always be busy
May your feet always be swift
May you have a strong foundation
When the winds of changes shift
May your heart always be joyful
And may your song always be sung
May you stay forever young

Forever young, forever young
May you stay forever young.

Voor altijd jong blijven, dat is niet jezelf op je zestigste tot een jonge god of godin laten verbouwen met allerlei plastieken chirurgie om er na twee weken achter te komen dat je rimpels weer terug zijn, je cynisme over de wereld van tegenwoordig die frons weer op je voorhoofd trekt en je rikketik dat jeugdige imago niet aan kan. Of op je vijfenzestigste op een Harley naar Mongolië willen rijden en er bij de grens achter komen dat die zadelpijn toch wel erg vervelend is.

Nee, dit gaat over de tijd dat je jong was en in je idealen geloofde en je er zeker van was dat die de wereld verder zouden helpen. *Make Love, No War...* (wel met beleid, natuurlijk, anders is een oorlog om de schaarse hulpbronnen wellicht onvermijdelijk).

En jongeren met idealen zijn er nog steeds! Zo zat er in het publiek een meisje dat zich inzette voor de vluchtelingen die in Nordhorn waren gekomen. Ze was zo vol van haar idealen dat haar stem nauwelijks bij kon houden wat ze er over wilde vertellen, vol van onversneden passie en overtuigingskracht. Precies wat we nodig hebben in een tijd waarin we worden aangevreten door neoliberaal en populistisch cynisme en wantrouwen en waarin men liefdadigheid als een markt is gaan beschouwen met dito marktconforme salarissen.

Een welkom tegenwicht voor bijvoorbeeld een Pegida beweging, alhoewel ik wel de zorg deel dat een religie die is gebaseerd op strikte en starre onderwerping aan de (door een geestelijkheid of machthebbers gefabriceerde interpretatie van) wil van een Godheid nog weleens voor grote problemen zou kunnen zorgen richting mensen die meer vrijheid kennen of anders denken. Mijn vader placht niet voor niets te zeggen dat je altijd ***zelf*** moest blijven nadenken over goedheden en waarheden, en dat een traditie daarvoor geen garantie was. Ik vind dat hij gelijk had, zijn mede-gelovigen vonden dat blijkbaar niet…

Ik hoop dat dat meisje zo spontaan blijft en in haar idealen groeit, en dat er niemand komt die haar haar idealen van een betere wereld afneemt, of afdoet als een druppel op een gloeiende plaat. En dat ze daarmee anderen een beetje inspireert. *May you stay forever young, in this way.*

Dat bedoelt Dylan nu: Moge je altijd dat idealisme en dat vertrouwen van je jeugd behouden en ernaar handelen, hou oud je ook wordt. ;-) Misschien wordt het eens tijd om te gaan zoeken waar die van mij zijn gebleven.